

Spomladanski velesejem v Zagrebu

Velesejmske prireditve v Zagrebu, ki so vsako leto spomladi in v jeseni, so za jugoslovansko gospodarstvo izrednega pomena. Ne glede na ostale, v glavnem specializirane sejme in razstave v različnih krajih in ob različnih priložnostih, ostane dejstvo, da so zagrebški velesejmi nekakšen prerez dosežkov jugoslovanskega gospodarstva.

Resnici na ljubo moram poudariti, da je zagrebška spomladanska prireditev nekoliko manjša od jesenske, ker jesenski velesejem v Zagrebu štejejo že med največje tovrstne mednarodne razstave na svetu.

Za letošnje spomladansko prireditev lahko rečemo, da realno prikazuje, do kod smo v posameznih vejah našega gospodarstva prišli. Ni mogoče trditi, da je mnogo novega, vendar je razstavljeno vse, kar so posamezna podjetja in organizacije programirale za leto 1971.

Ugotavljamo, da je to v glavnem komercialna prireditev, ki pa žal v praktičnem pomenu te trditve ne opravičuje.

Čutiti je nekakšno opreznost tistih, ki naj bi bili potencialni

kupci, to je trgovine. Mnogi razstavljalci (vsaj v pohištveni panogi) so pričakovali od spomladanskega velesejma več konkretnih in perspektivnih zaključkov.

In kaj lahko rečemo za Brest?

Tudi mi smo razstavili v glavnem tisto pohištvo, ki je v proizvodno prodajnem programu in je namenjeno široki potrošniški mreži. Ni mogoče trditi, da ni zanimanja posameznikov, pa tudi trgovine za naše pohištvo, ugotavljamo le, kar sem že omenil, da so trgovci postali bolj previdni in naročajo le takšne količine blaga, za katerega zanesljivo pričakujejo kupce.

Še vedno prevladuje tudi mnenje, da je jugoslovansko tržišče pohištva naklonjeno nekoliko klasičnemu pohištvu za opremo spalnic in dnevnih sob, kar pa ne velja toliko za kuhinjsko pohištvo. Na koncu poram poudariti, da so obiskovalci nekoliko razočarani, ker so pričakovali več novosti, česar pa vsaj pohištvena industrija na letošnjem spomladanskem velesejmu ni prikazala v tolikšni meri kot doslej.

F. Turk

Analitična ocena SPREJETA

Centralni delavski svet je na zadnji seji sprejel novo analitično oceno delovnih mest, ki jo je predlagala komisija za organizacijo in vrednotenje. Sprememba se nanaša le na odpravo zadnjih treh razredov, v katerih je bilo 10 delovnih mest. Na ta način se je zmanjšal razpon med najnižjo in najvišjo oceno razreda od 1:5,53 na 1:4,45. Poleg analitične ocene delovnih mest je bil sprejet tudi sistem napredovanja delavcev, s katerim naj bi bilo zamenjavo dosedanje osebno ocenjevanje delavcev, katerih osebni dohodki se ne obračunavajo po učinku. Veljavnost obeh aktov pa bo stopila v veljavo šele potem, ko bo izdelan pravilnik o delitvi dohodka in osebnih dohodkov.

Tako, kot je bilo že v javni razpravi, je tudi CDS opozoril na vrsto vprašanj, ki jih bo v prihodnje nujno razrešiti. Pripombe so se nanašale na celotno nagrajevanje po delu, trdnjso organizacijo, kadrovska vprašanja in probleme v zvezi z varstvom pri delu.

Preden se izdela pravilnik o delitvi dohodka in osebnih dohodkov, bo treba dokončati pravilnik o delovnih razmerjih, kateri vsebuje tudi določene elemente nagrajevanja. Nadalje je treba izpolniti pravilnik o teh-

ničnih izboljšavah, pregledati in na novo preračunati cenike del in razrešiti druga vprašanja, kot so: možnost rasti osebnih dohodkov tam, kjer izkoriščanje kapacitet ne omogoča preseganja normativov (Iverka in žagalnice v TLI Stari trg), možnost stimulacije za kvaliteto dela, zmanjšanje stroškov in podobno. Ugotovljeno je, da sama analitična ocena ne more razrešiti vseh vprašanj nagrajevanja, da je višina osebnih dohodkov odvisna predvsem od stopnje produktivnosti, ki jo dosega posamezne poslovne enote, in omejena s startnimi možnostmi. Jasno nam je, da delimo lahko samo toliko, kot smo ustvarili.

Pojavlja se mnogo vprašanj v zvezi z obstoječo organizacijo, ki se prepogosto spreminja in prilagaja trenutnim razmeram in celo posameznikom. Zato mora postavljena organizacija imeti trdno osnovo, ki se spreminja le po točno določenem postopku in predpisuje spremembe za najracionalnejše postopke in delo v smislu izvajanja poslovne politike. Analitična ocena mora po objektivni metodi ovrednotiti realne odnose med delovnimi mesti in upošteva, da na teh mestih de-

Konec na 3. strani

NAŠ PRVI MAJ

Med prvim cvetjem in zelenjem so v lahnem vetru spet zaplapolale rdeče zastave — simbol proletarskega boja in enotnosti.

Po vsem svetu so delovni ljudje tako ali drugače proslavili svoj praznik — praznik dela. Pokazali so svojo razredno zavest, svojo prisotnost v tem našem protislovnem svetu, svojo moč in pripravljenost, preurediti svet v naprednejšo, pravičnejšo in bolj humano človeško skupnost.

Menda ni praznika, ob katerem bi se očitneje prepletale preteklosti, sedanjost in prihodnost. Spomini na preteklost nas vežejo na prve organizirane delavske demonstracije, ko je delavstvo potrkalo na vest družbe, ko je vse svoje sile zastavilo za uresničitev vizije o pravičnem svetu, v katerem bo vsak delavec človek in vsak človek delavec.

Sodobni svet še ni uresničitve vseh tistih idealov, za katere so delovni ljudje v več kot stoletnem boju žrtvovali toliko svojih moči, pa tudi tistega najdragocenejšega — svojih življenj. Sedanji trenutek kaže toliko protislovij, toliko prepadov in neenakosti med razviti in nerazviti, da onemimo ob njih.

Še vedno je treba v tej naši sedanjosti graditi osnove za prihodnost, za lepše in pravičnejše življenje prihodnjih ro-

dov. To daje misel življenju in prizadevanjem vseh delovnih ljudi na vseh celinah sveta.

Delček teh velikih svetovnih valovanj so tudi naši delovni ljudje, ki svobodno oblikujejo sodobno samoupravno družbeno skupnost. Prav v majskih dneh bodo na kongresu samoupravljalcev kritično pretehtali preteklost in sedanjost in si zastavili cilje za prihodnost.

V ta prizadevanja se mora vključevati tudi delovna skupnost BRESTA. Tudi tu se tkejo misli o preteklosti, sedanjosti in prihodnosti. S ponosom in spoštovanjem se spominjamo vseh tistih, ki so v preteklosti v težkih okoliščinah predvojnega boja in povojne graditve prispevali k revolucionarni vsebini praznovanja našega praznika.

Tudi v sedanjosti, ob sedanjem položaju v podjetju razmišljamo o bližnjih in daljnjih ciljih, ki smo jih stkali v družinskem krogu, na sejah organov upravljanja ali pa zapisali v sklepih. Ob tem si postavljamo vprašanja in si iščemo nanje odgovore, včasih pa v navidezni ali resnični nemoči zastanemo, se prepustimo drugim in mislimo, da bodo pametneje odločili tudi brez nas. Stabilizacije v našem gospodarstvu in stabilizacije v našem podjetju pa ne bo moč doseči s takšnimi, čeprav človeškimi slabost-

mi in pasivnostjo. Najvažnejše je, da bo vsak delovni človek, na vsakem delovnem mestu, prišel do prepričanja, da sta predvsem od njega, od njegove odgovornosti do dela in delovne skupnosti odvisna njegova sedanjost in prihodnost.

Tako se razmišljanje o današnjem veže z jutrišnjim. Dolgoročni cilji o razvoju samoupravne družbe, čeprav jasni in nedvoumni, se prepletajo z mnogimi sedanjimi težavami in protislovji. Od nas samih je odvisno, ali jih bomo premagali in si hitreje ustvarili humano samoupravno skupnost delovnih ljudi. Zato je treba vse sile usmeriti v reševanje sedanjih težav in jih obvladovati z vero v prihodnost.

Čestitamo članom delovnih skupnosti BRESTA in ostalim delovnim ljudem naše občine k njihovemu prazniku — prazniku dela in želimo tudi v prihodnje mnogo delovnih uspehov!

Vsebina:

Nov pravilnik o delovnih razmerjih — Družbeni dogovor o OD — Izvoz letos — Še o stanovanjskih kreditih — Mlačev v požgani vasi 1942 — Priznanja Osvobodilne fronte.

Sprejemali bomo nov pravilnik o delovnih razmerjih

Po sprejemu statuta v letu 1970 smo do sedaj v našem podjetju povsem na novo sprejeli pravilnik o knjigovodstvu, pravilnik o oblikovanju cen proizvodov in storitev, pravilnik o oblikovanju norm ter pravilnik o informiranju članov delovne skupnosti in varovanju tajnosti. Prav tako je bil na podlagi spremenjene or-

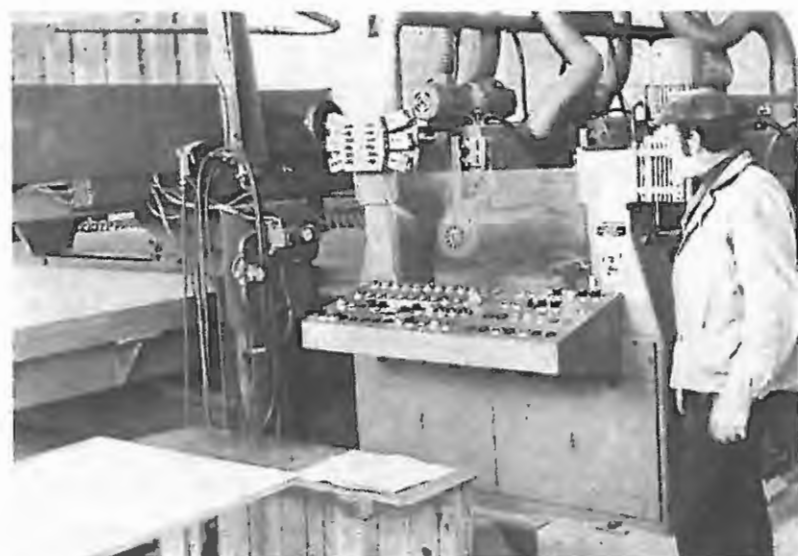
ganizacije izdelan in sprejet akt o sistemizaciji delovnih mest.

Statut, ki uzakonja novo organizacijo upravljanja v podjetju, je s tem krepko posegel tudi v ostale splošne akte, predvsem pa v pravilnik o delovnih razmerjih. Pri tem ne gre za bistvene spremembe o pravicah oziroma dolžnostih posameznih delavcev, tem-

več predvsem za določitev organov, ki o tem odločajo, in za natančno določitev postopkov. Stari pravilnik je kljub svoji precejšnji uporabnosti pogosto zatajil prav pri nekaterih pomembnih določilih o uveljavljanju bodisi odgovornosti, bodisi pravic članov delovne skupnosti.

Predvidoma bo osnutek oziroma predlog spremenjenega pravilnika o urejanju medsebojnih delovnih razmerij v maju predložen centralnemu delavskemu svetu in nato dan v javno razpravo. Pravilnik bo poleg natančneje določenih pristojnosti poskusil dati več jasnosti še na področje poskusnega dela, pripravnosti, razporejanja po delovnih mestih, rednega dela ter dela daljšega kot poln delovni čas in kar zadeva prenehanje delovnega razmerja.

Predlog tega splošnega akta skoraj v celoti temelji na določilih temeljnega zakona o delovnih razmerjih. Zakon sam daje sicer nekajkrat možnost specifičnega urejanja posameznih zadev, vendar moramo ugotoviti, da mnogokrat zadev, za katere zakon terja ureditev, ni mogoče zadovoljivo urediti zaradi nekaterih drugih, predvsem organizacijsko-kadrovskih pomanjkljivosti. Črka pravilnika sama žal ne more rešiti takih problemov.

Pri delu

KRITIČNI OBRAČUN DELA

Sklepi DS Tovarne pohištva Martinjak

7. aprila 1971 je bila v Tovarni pohištva Martinjak 116. seja razširjenega delavskega sveta. Poleg rednih članov sveta so bili prisotni še vodilni delavci poslovne enote in posameznih služb SKS ter glavni direktor. Osnovni vzrok za razširjeno sejo je bila obravnavna stanja, za katerega so odgovorne poleg poslovne enote tudi ostale strokovne službe. Neusklajenosti dela, neizpolnjevanje postavljenih nalog, odstopanje od postavljenih rokov, medsebojna obtoževanja posameznikov ter služb, netočne in neodgovorne informacije so bila poleg planskih obveznosti tema te seje delavskega sveta.

Na seji so bile izražene številne pripombe, ki naj bi v taki ali v drugačni obliki prispevale k izboljšanju sedanjega stanja. Ne moremo reči, da so bile vse pripombe s pravih vidikov, mogoče so bile tudi slabo izražene, vendar so vsi želeli kritično oceniti sedanje nepravilnosti.

Najpomembnejši sklepi, sprejeti v zvezi z boljšim poslovanjem ter rezultati TP Martinjak so bili:

1. V zvezi s sprejetjem načrta za leto 1971, ki vsebuje precejšnje število izdelkov, ki jih sploh ne bomo proizvajali in na drugi strani izdelke, ki jih že proizvajamo izven načrta, je bil sprejet sklep, da je treba zagotoviti najmanj dvomesečni lansirni program. Ta sklep obvezuje prodajno službo, pa tudi poslovno enoto, da se pravočasno izdelata lansirni programi z izdelki, za katere imamo vse pogoje izdelave brez kasnejših sprememb. Lansirni program vsebuje poleg vrste posameznega izdelka tudi dokončne količine površinske obdelave in vrste tapetinskega materiala z natančno barvno delitvijo.

2. Odgovornost za opravljeno delo je treba zahtevati od slehernega delavca ne glede na delovno mesto ali poslovno enoto. Odgovornost mora biti moralna, pa tudi materialna. Prav neizpolnjevanja nalog, predvsem terminskih dogovorov, so do sedaj povzročala spreminjanje lansirnih programov, s tem pa nedoseganje proizvodnih obveznosti ter rezultatov.

3. Vodstvo proizvodnje mora organizirati proizvodnjo na osnovi postavljenih planov, tako da v celoti opravi planirani obseg. Na tem področju odloča o premeštvah ali zamenjavah.

4. Lansirni program sestavlja poslovna enota skupno s komercialno službo. Tako izdelani program pa se dokončno razčisti še s primarno ter nabavno službo. Vse prevzete obveznosti se morajo brezpogojno realizirati, saj se bo vsaka nedoslednost odrazila v nedoseganju mesečnih načrtov.

5. Nabavni službi se z novimi dvomesečnimi lansirnimi programi zagotovi predpisani rok za dobavo materialov v naročilnicah. To velja še posebej za uvožene reprovromaterialne, kjer je dobavni rok daljši. Obenem pa v takih pogojih dela nabavna služba zagotavlja pravočasno dobavo celotnih materialov, saj proizvodnja brez enega samega potrebnega materiala ne more normalno teči.

6. Zaradi nedoslednosti pri delu centralne priprave proizvodnje naj se le-ta prenese nazaj v poslovne enote, ki prevzemajo celotno odgovornost za delo. Vrnejo se tudi kadri, ki so bili po novi organizaciji centralizirani. V sedanjem sestavu centralne priprave le dokonča začetno delo na posameznih izdelkih.

7. Poslovna enota proizvaja v prvi vrsti izdelke, ki jih bo prodajna služba sposobna takoj plasirati na trg. V nasprotnem primeru pa proizvaja izdelke po svojih možnostih, čeprav na zalogo. Prodajna služba pa je dolžna, da nastale zaloge gotovih izdelkov v najkrajšem času proda.

8. Tudi v prihodnje ni predvidena celovitejša rešitev vprašanja skladišča gotovih izdelkov. Zato sta direktor poslovne enote ter vodja prodajne službe zadolžena, da pravočasno rešujeta probleme skladiščnih prostorov v okviru BRESTA ali izven njega.

9. V najkrajšem času je treba organizirati množični sestanek in na njem prikazati uspehe poslovanja v letu 1970 ter novo analitično oceno delovnih mest, ki je bila že sprejeta na seji centralnega delavskega sveta. Poročilo o poslovanju preteklega leta naj se dopolni s posameznimi primerjavami in izračuni.

10. Za ugotovitev rezultatov ter sprejetih sklepov seje delavskega sveta se čez mesec dni pregledajo realizacije posameznih sklepov in sprejmejo nove obveznosti.

Sprejeti sklepi 116. seje delavskega sveta Tovarne pohištva Martinjak so začetek skupnih naporov za odpravo sedanjih slabosti v poslovanju. Potrebno pa bo še mnogo skupnih naporov, da se stanje izboljša ter zagotovi normalno poslovanje. Pravilno je, da je delavski svet seznanjen z notranjo in zunanjo problematiko odnosov in dela, kajti prav na teh osnovah bo lahko zavzel pravilno stališče ter tudi nosil posledice svojih odločitev.

F. Štrukelj

Novi organi upravljanja v Tovarni pohištva Stari trg

S pripojitvijo podjetja GABER Stari trg k Industriji pohištva BREST Cerknica je s 1. aprilom 1971 prenehal mandat vsem članom organov upravljanja pripojenega podjetja, ki ima po pripojitvi naziv BREST Cerknica — Tovarna pohištva Stari trg.

V skladu s določili ustreznih predpisov ter določil statuta je centralni delavski svet BRESTA razpisal volitve v novi poslovni enoti ter tudi določil število članov, ki jih delavci poslovne enote volijo v posamezne organe upravljanja. Tako bosta zastopala poslovno enoto v centralnem delavskem svetu 2 člana, delavski svet poslovne enote pa bo imel 13 članov.

Po opravljenem kandidacijskem zboru so bile volitve 9. aprila letos.

V centralni delavski svet sta bila izvoljena

Franc Kraševac in Dušan Plaz.

V delavski svet poslovne enote pa so bili izvoljeni naslednji člani kolektiva:

Jože Kandare, Janez Kandare, Franc Kodrea,

V javni razpravi si moramo prizadevati, da bomo opozorili na neživiljenjska določila pravilnika. To pomeni, da ga moramo oblikovati predvsem tako, da ga bomo lahko tudi uporabljali. Pri tem pa moramo težiti še za nečem: ta splošni akt ne sme biti

zgolj statični zapis naših sedanjih razmerij. Vsaj nekoliko se morajo izboljšati in prav ta pravilnik nas mora siliti k takemu izboljšanju. In kdaj bo tak? Le, če ga bomo res pazljivo prebrali, če ga bo treba, desetkrat popravili in nato dosledno spoštovali.

Drobne informacije s 163. seje centralnega delavskega sveta

163. redna seja centralnega delavskega sveta je imela zelo obsežen dnevni red. Težišče razprav in sklepov je bilo v zvezi z analizo o gibanju stroškov in prodajnih cen, z letnim načrtom za leto 1971 in z novo analitično oceno delovnih mest. O teh vprašanjih smo že objavili prispevke v prejšnji, pa tudi v tej številki našega glasila. Zato posredujemo še nekaj drobnih informacij o preostalih razpravah in sklepih z zadnje seje.

Sprejet je bil predlog o nagrajevanju trgovskih predstavnikov in prodajalcev. Predlog temelji predvsem na stimuliranju izpolnjevanja planskih nalog pri prodaji na domačem tržišču.

Centralni delavski svet je razpisal volitve v delavski svet tovarne pohištva Stari trg, ki bo imel 13 članov. Prav tako je razpisal volitve dveh članov iz te poslovne enote, ki jo bosta zastopala kot nova člana centralnega delavskega sveta. Sprejel je tudi sklep, da se za po enega člana povečajo vsi ostali centralni organi upravljanja in komisija za narodno obrambo. Ti člani bodo imenovani naknadno iz Tovarne pohištva Stari trg.

Centralni delavski svet je sprejel odpoved na delovno mesto direktorja Tovarne pohištva Cerknica tov. Franca HVALE in za vršilca dolžnosti tega delovnega mesta imenoval tov. Toneta KEBETA. Imenoval je tudi razpisno komisijo, ki bo opravila razpis za zasedbo tega delovnega mesta.

Ker so skoraj vse pristojnosti s področja zdravstvenega zavarovanja, ki jih je do nedavnega imela država in jih določala z zakonskimi predpisi, prešle v pristojnost organov upravljanja zavarovancev, je potrebno, da imajo v teh organih svoje predstavnike tudi delovne organizacije, katerih člani ta vprašanja še posebej prizadevajo. Ta skupnost odloča o prispevnih stop-

njah za zavarovanje, o zdravstvenem varstvu, o prispevnih zavarovancev, o nadomestilih in drugih pomembnih vprašanjih. Centralni delavski svet je izvolil v svet zavarovancev občine Cerknica Stefana Kralja — SKS, Ivana Debevca — TP Martinjak, Jožeta Grudna — TP Cerknica in Tomaža Kreka — TLI Stari trg.

V zvezi z reorganizacijo občinske konference socialistične zveze delovnega ljudstva volijo odsej polovico članov občinske konference organi upravljanja v delovnih organizacijah. Centralni delavski svet je kot predstavnik Bresta izvolil tov. Janeza Otoničarja.

Ker je bil v enoti skupnih strokovnih služb izvoljen namesto nekdanjega delavskega sveta v skladu z novim statutom svet enote SKS in je tako prenehal mandat dosedanjemu predstavniku te enote, je centralni delavski svet v svet za koordinacijo poslovanja iz enote SKS izvolil novega člana tov. Zdravka Zabukovca.

B. Levec

Plan Tovarne pohištva Stari trg za 1971

Tovarna pohištva Stari trg ima za leto 1971 vrednostni načrt 27 milijonov dinarjev, kar je za 35 odstotkov več kot v letu 1970.

Letni načrt proizvodnje obsega 80 % vrednosti kuhinjskega in 20 % furniranega kosovnega pohištva.

Ko je delavski svet podjetja obravnaval načrt za leto 1971, so bili izraženi pomisleki posameznikov, da je načrt previsok. Takih pomislekov pa po treh mesecih poslovanja letos ni več, kajti izpolnjevanje dinamike mesečnih načrtov je pozitivno. Tako smo načrt proizvodnje v januarju presegli za 5 %, februarja 9 % in marca za 23 %. Načrt prodaje pa je bil dosežen v januarju 100 %, februarja 113 %, marca pa 132 %.

Ti podatki nam kažejo, da je doseganje načrta proizvodnje, pa tudi prodaje mogoče. Seveda pa ne moremo trditi, da smo tromeščje premostili brez težav. Največ težav v proizvodnji povzročajo vsekakor pomanjkanje oziroma nepravočasna dobava določenih materialov, predvsem oplemenitenih ivernih plošč, ki jih uvažamo, in pa nerjavečih pomivalnih korit iz Kovinoplastike Lož. To pa so naši osnovni materiali, ki morajo biti vedno na zalogi. Razen tega pa so še drugi drobni reprovromateriali, ki nam pogosto povzročajo glavobole. Menimo, da je mogoče take težave odpraviti s pravočasnimi naročili. Pogoj za pravočasno naročanje materiala pa so realni proizvodni programi, ki bi morali biti izdelani vsaj mesec dni pred lansiranjem v proizvodnjo.

Na osnovi doseženih načrtov prodaje je videti, da je bila za prodajo kuhinjskega pohištva v tem času precejšnja konjunktura. Kljub temu pa je potrebno raziskavi trga in povečanju prodaje posvetiti vso pozornost, ker bo v nasprotnem primeru proizvodnja prerastla prodajo, posledice pa bodo povečanje zalog gotovih izdelkov, pomanjkanje skladiščnega prostora in, kar je najvažnejše, pomanjkanje sredstev.

Rezultati dela v prvem trimesečju so torej zadovoljivi, seveda pa morajo biti še boljši, če hočemo načrt dejansko doseči. D. P.

Družbeni dogovor o delitvi osebnih dohodkov

KONEC LANSKEGA LETA JE IZŠEL ZVEZNI ZAKON, KI DOVOLJUJE GOSPODARSKIM IN DRUGIM ORGANIZACIJAM V LETU 1971 POVEČANJE OSEBNIH DOHODKOV NA DELAVCA NAJVEČ ZA 11% NASPROTI DOSEŽENIM OSEBNIM DOHODKOM V LETU 1970. OMENJENI ZAKON VELJA VSE DOTLEJ, DOKLER NE ZACNE VELJATI REPUBLIŠKI ZAKON O USMERJANJU DELITVE DOHODKA, Vendar najdalj do 30. APRILA 1971.

KAKO JE Z DRUŽBENIM DOGOVOROM

Republiška skupščina je že sprejela zakon o samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju o merilih za usmerjanje delitev dohodka in osebnih dohodkov. Na podlagi tega zakona pripravljajo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, Gospodarska zbornica SRS in republiški svet Zveze sindikatov Slovenije splošni družbeni dogovor o načelih in merilih za presojo skladnosti samoupravnih sporazumov o delitvi dohodka in osebnih dohodkov v gospodarskih organizacijah. Splošni družbeni sporazum bo določal osnovna načela in merila, s katerimi naj bi bila zagotovljena krepitev reproduktivne sposobnosti gospodarskih organizacij, predvsem glede na izkoriščanje sredstev, in skladna rast osebnih dohodkov ter splošna potrošnja. Skladno s splošnim družbenim sporazumom, bodo posamezne skupine gospodarskih organizacij pripravile konkretne družbene dogovore o delitvi dohodka in osebnih dohodkov.

Iz voznega reda družbenega dogovarjanja vidimo, da gre samo pri proceduralnem delu za vrsto institucij, ki s številnimi predlogi sodelujejo pri vsebinskem oblikovanju akta o družbenem usmerjanju delitve dohodka in osebnih dohodkov. Skupina, ki pripravlja splošni družbeni dogovor v okviru treh republiških podpisnikov dogovora (izvršni svet, zbornica, sindikat), je pripravila za razpravo že peti delovni osnutek. Gre za intenzivno pripravo splošnega dokumenta, vendar bo kljub temu verjetno čas, ki ga zakon določa za dokončno sprejetje družbenih dogovorov 1. julij 1971 prekratek, zlasti še, ker bo po tem datumu predvidene davčne sankcije za nedisciplinirano delitev dohodka na osebne dohodke. Tu je več predlogov. Eden izmed njih predvideva podaljšanje zamrznitve osebnih dohodkov na ravni 11% tudi po 30. aprilu, drugi predvideva zamrznitev osebnih dohodkov na višji stopnji na 13 do 14%, tretji predlog predvideva popolno odmrznitev osebnih dohodkov itd. Končno besedo okrog zamrznitve osebnih dohodkov bo moral reči konec aprila ali v začetku maja republiški izvršni svet, medtem ko bo morala najverjetneje republiška skupščina podaljšati rok za sklenitev samoupravnih dogovorov.

KAJ DOLOČA SPLOŠNI DRUŽBENI DOGOVOR

Poudariti moram, da splošni družbeni dogovor še ni sprejet in so torej številke, ponekod pa tudi vsebina še nedoločena.

Osnova družbenemu dogovoru sta: kalkulativni osebni dohodki in faktor stimulacije. Kalkulativni osebni dohodek določa višino osebnih dohodkov po posameznih kategorijah strokovne izobrazbe delavcev, s tem da upošteva pri delavcih in neposredni proizvodnji izobrazbo, ki jo zahteva akt o stimulaciji delovnih mest, medtem ko upošteva pri režijskih delavcih dejansko izobrazbo, pri kateri se pri vodilnih delovnih mestih poveča kalkulativni osebni dohodek za 20%. Faktor stimulacije pomeni povečanje sredstev kalkulativnih

osebnih dohodkov v skladu z doseženimi poslovnimi uspehi. Osebni dohodki po obeh kriterijih predstavljajo neobdavčeni del dohodka, namenjen za izplačilo osebnih dohodkov.

Družbeni dogovor predvideva tudi najnižje (800 din) in najvišje mesečne neto osebne dohodke na zaposlenega (6.000 din), finansiranje skupnih potreb delavcev, namenjenih za regrese za letni dopust in za prehrano na zaposlenega delavca po 600 din letno, najvišje dnevnice za potovanja v Jugoslaviji 100 din in 50% stroškov za prenočevanje, povračilo za uporabo lastnega vozila v službene namene 0,90 din itd.

Za zagotovitev najnižje stopnje rentabilnosti vloženih sredstev predvideva splošni družbeni dogovor tudi najnižjo stopnjo akumulacije (6%). Podjetja, ki ne bi dosegla predvidene akumulacije, bi obravnavala občinska skupščina in sklepala o sanaciji, prisilni upravi itd.

Seveda je pri tem še vrsta odprtih tako vsebinskih vprašanj kot npr. vprašanje akumulacije podjetij, ki so usmerjena v premalo stimulizirani izvoz, vprašanje administrativnih vplivov na oblikovanje cen, vprašanje, kako poleg strokovne izobrazbe oblikovati kalkulativni osebni dohodek tudi z drugimi pogoji dela (težakša dela, zdravju škodljiva dela itd.), vprašanje obdavčitve sredstev za družbeno prehrano itd.; kakor tudi odprtih vprašanj tehnične narave kot npr. vprašanje enakosti zajemanja dohodka in osebnih dohodkov glede na različno tehniko formiranja dohodka po fakturirani realizaciji

Izvoz letos

Priznati moramo, da je letošnji načrt izvoza za skoraj pet milijonov ameriških dolarjev precej visok, vendar realen. Povpraševanje po pohištvu je v tujini, predvsem pa v državah s konvertibilno valuto, dovolj veliko, da lahko res dosežemo planiran obseg izvoza. Žal pa je treba poudariti, da so že na samem začetku leta nastopile težave, ki onemogočajo mesečno doseganje načrta izvoza.

V začetku leta je bilo pričakovati, da se bo izvoz močno povečal s spremembo tečaja dinarja. Devalvacija konec januarja pa ni dala pričakovanih rezultatov. Izvoz je žal še vedno neinteresan, ker so cene na zunanji tržišči odločno prenižke. Kot običajno, je bil izvoz letos sorazmerno slab, vendar je precej boljši kot v istem obdobju lani. Tudi glede naročil smo letos precej na boljšem. Skoraj dokončno je razčiščeno naročilo glasbenih omaric za ameriškega kupca. Prav v teh dneh je prispelo sorazmerno veliko naročilo nemškega kupca. Nekoliko slabše je stanje z naročili za Tovarno pohištva Martinjak, kjer še niso zasedene celotne letošnje kapacitete. Pričakovati je, da bo ta problem rešen v bližnji prihodnosti.

Poleg nizkih cen na svetovnih tržiščih so še nekatera važna dejstva, ki vplivajo na slabo doseganje

Za naše izdelke v novi trgovini je dovolj zanimanja in tudi kupčij. Na sliki: Kupci si ogledujejo Polono

in tehniko formiranja osebnih dohodkov — izplačanih na bazi vkalkuliranih stroškov (osebni dohodki v zalogah) itd.

DRUŽBENI DOGOVOR IN BREST

Po sklepu upravnega odbora poslovnega združenja Les, ho združenje Les nosilec akcij za sklenitev samoupravnih sporazumov za vse dejavnosti ožje skupine lesne Industrije Slovenije (panoga 122). To pomeni, da bo tudi Brest, kot član tega združe-

nja zastopan v družbenem dogovoru skupina v okviru združenja Les (dokončno odločitev o sodelovanju pri družbenem dogovoru te skupine, bo na prvi seji obravnavala delavski svet podjetij).

Brest že sodeluje v strokovnih komisijah združenja Les pri sistematizaciji oziroma usklajevanju delovnih mest po ožji dejavnosti. Končno besedilo sporazuma bo izdelal ekonomsko-finančni svet združenja Les. Delo je dokaj obsežno, zato bo trajalo tudi daljši čas do dokončnega

sprejema družbenega dogovora o delitvi dohodka in osebnih dohodkov v okviru lesne industrije Slovenije.

Ko govorimo o Brestu, nas prav gotovo zanimajo konkretne številke. Verjetno bi marsikdo rad slišal odgovor na to, ali so na Brestu previsoki osebni dohodki glede na ostalo lesno industrijo, ali bodo tudi naši osebni dohodki obdavčeni, kako je z našo akumulacijo in družbenimi dogovori itd. O teh vprašanjih bomo skušali odgovoriti kdaj drugič.

D. Mlinar

Analitična ocena sprejeta

Nadaljevanje s 1. strani
lajo ljudje z ustrezno izobrazbo in sposobnostjo.

Čeprav je delo s kadri dobilo neke nove oblike, je vrsto priponb, da se prepočasno razrešuje

obstoječa problematika. Nujno je potrebno izdelati skupno s posebnimi enotami enotni program dela kadrovske službe in razčistiti vprašanja, ki se pojavljajo v zvezi s sprejemanjem delavcev na delo, uvajanje v delo, zastavliti politiko napredovanja, rešiti problem starejših delavcev, premeščanje delavcev iz ene ekonomske enote v drugo ekonomsko enoto, med poslovnimi enotami itd. Pri nekontroliranem premeščanju se pojavlja problem, da dobri delavci ostajajo na slabše nagrajevanih delovnih mestih.

Na kriterij o pogojih dela je bilo največ pripomb, v javni razpravi kar 73, čeprav so bili pogoji dela merjeni in so se upoštevali le ustrezni podatki izvršenih meritev. Zato bi bilo prav, da se meritve izvedejo tam, kjer so se v

tem času pojavila nova delovna mesta in tam, kjer so bile pripombe, da v času meritve niso delali ustrezni stroji, ki vplivajo na pogoje dela. Poleg tega so še vedno delovna mesta, ki niso potrebna zaščiteni in nimajo predpisanih potrebnih zaščitnih sredstev in pripomočkov. Dogaja pa se, da posamezniki tudi ne uporabljajo predpisanih zaščitnih sredstev.

Poleg teh je bilo obravnavanih še vrsto drugih perečih problemov, ki jih bo treba v prihodnje nujno razrešiti. Obravnava in sprejemanje analitične ocene je nanje opozorila, slediti pa mora načrtna akcija strokovnih služb. Če se k temu ne bo takoj in načrtno pristopilo, bomo kmalu ugotovili, da tudi ta analitična ocena ni primerna.

F. Levec

Kako bomo praznovali?

Praznovanje praznika dela ima lepo in bogato tradicijo. Že od nekdaj so delovni ljudje — včasih tudi v najtežjih pogojih — organizirano in manifestativno praznovali svoj dan. Tudi sedaj ima ta praznik svoje posebno obeležje. Mnogi delovni ljudje bodo odšli v maravo ali kam drugam na oddih, športni in kulturni delavci bodo prirejali svoje manifestacije...

Podobno bo tudi z delovnimi ljudmi Bresta. Verjetno ima vsakdo že svoje načrte za te dni. Sindikalna in mladinska organizacija Bresta pa bosta dali svoj prispevek k javni prireditvi, ki bo ob prazniku dela.

Na predvečer praznika, v petek 30. aprila, bo pred samopostrežno trgovino promenadni koncert naše godbe na pihala, pevski zbor bo zapel nekaj delavskih pesmi, v programu pa bo tudi nekaj recitacij. Da bo vzdušje še bolj praznično, bodo po okoliških hribih zagoreli kresovi. Najbolj veličastnega obljublajo na Slivnici, kjer bo še posebno kresno praznovanje. V praznično jutro pa nas bodo predramil zvoke budnice, ki jo bodo priredili tudi v okoliških vaseh.

Prav gotovo se bodo delovni ljudje v naši občini — kot milijoni po svetu — vključili v praznovanje svojega praznika.

T. Žele

Večje potrebe po stanovanjih

Sindikat v Tovarni lesnih izdelkov

S povečanim obsegom proizvodnje, s tem v zvezi pa tudi z večjim številom zaposlenih delavcev, zlasti strokovnih kadrov, nastaja v Tovarni lesnih izdelkov Stari trg pomanjkanje stanovanjskih prostorov. V Loški dolini imamo samo dve družinski stanovanji, ki sta last Bresta, in sicer v bloku v Starem trgu. V enem izmed teh dveh stanuje delavec, ki je zaposlen pri Brestu, v drugem pa stanuje mesar z družino.

Dokler ni bilo stolarn, ni bilo težav s stanovanjskimi prostori, ker so bili zaposleni delavci predvsem domačini. Sedaj pa je samo v stolarni zaposlenih že 91 delavec. S tem se pojavljajo potrebe po strokovnjakih, ki pa jih moramo dobiti od drugod in je seveda njihov prvi pogoj ob zaposlitvi stanovanje.

Zaradi teh vprašanj je sindikat 7. aprila sklical razširjeno sejo.

Na njej so člani izvršnega odbora sindikata predlagali, naj centralni delavski svet razpravlja o tem, da bi se sredstva za stanovanjsko izgradnjo, to je 4 odstotke od bruto osebnih dohodkov vračala nazaj v poslovne enote. Ta sredstva so v Tovarni lesnih izdelkov Stari trg v letih 1969, 1970 in 1971 znašala skupaj 505.236,44 novih dinarjev.

Od odobrenih kreditov so v zadnjih petih letih dali le 195.000 novih dinarjev, prosilcem iz Tovarne lesnih izdelkov Stari trg. Člani izvršnega odbora so menili, da bi morali ta sredstva decentralizirati, ker bi tako lahko najbolj pravično kreditirali prosilce pri reševanju stanovanjske stiske na tem področju.

Letos je bilo iz naše poslovne enote sedem prosilcev za kredit, bodisi za dograditev ali pa novogradnjo. Predlog stanovanjske komisije pa je, da se odobri kredit le štirim prosilcem iz naše poslovne enote. Izvršni odbor je predlagal, naj stanovanjska ko-

misija pri dodelitvi kredita upošteva še ostale tri prosilce, ker so v kritični stanovanjski stiski. Člani izvršnega odbora so tudi menili, naj bi predlagali v komisijo še enega člana sindikata iz tiste poslovne enote, iz katere je prosilec, kadar rešuje prošnje in opravlja ogleda na kraju samem.

Dogaja pa se, da stanovanjska komisija razpravlja o prošnjah tudi brez prisotnosti izvoljenega člana komisije. Kako je mogoče razpravljati o stanovanjski problematiki brez prisotnega izvoljenega člana prizadete poslovne enote? To velja zlasti za sejo, ki je bila 2. aprila, na kateri ni bil prisoten član komisije iz naše poslovne enote, ker je bil o seji prepozno obveščen.

Tekla je tudi razprava o podražitvi avtobusa. Pri nas je veliko delavcev, ki se vozijo na delo iz Babnega polja in so zlasti tisti z nižjimi osebnimi dohodki prizadeti zaradi podražitve. Organi upravljanja naj bi razpravljali tudi o tem vprašanju.

Brestovi novi bloki v stanovanjski soseski Videm pri Cerknici

IZOBRAŽEVANJE DELAVCEV

Za razvoj lesne industrije je iz dneva v dan pomembnejša naloga, da delovne organizacije skrbijo za strokovno izpopolnjevanje svojih kadrov na vseh stopnjah, od priučenega delavca do diplomiranega inženirja. Znano je namreč, da je znanje, pridobljeno na šolah, zaradi naglega razvoja tehnologije v desetih letih že zastarelo, v prihodnosti pa bo ta čas še krajši.

Kvalificirani delavci, tehniki in inženirji deloma sami dopolnjujejo znanje ob delu, deloma pa na tečajih in seminarjih. Delavci brez kvalifikacij pa doslej niso bili deležni sistematičnega izobraževanja.

Kako, kje in kdo naj se izobražuje in usposablja? Za priučene

delavce nimamo nikjer izobraževalnih ustanov, ta dejavnost se more in mora odvijati le v delovni organizaciji z domačimi strokovnjaki. Kadrovske priprave precej obširen program izobraževanja in usposabljanja delavcev za sorodna delovna mesta po posameznih profilih, kot so: priučeni žagar, lesni brusilec, lesni rezkalec itn. Program bo vseboval teoretični, praktični in splošni del s poudarkom na praktičnem delu.

Kadrovske setor namerava začeti z intenzivno tovrstno dejavnostjo jeseni, potem ko bodo do tedaj pripravljeni programi, predavatelji in organizacija.

F. Turšič

Še o stanovanjskih kreditih

Dobro se zavedam, da je nejevolja delavcev in izvršnega odbora sindikata Tovarne lesnih izdelkov Stari trg precej upravičena, vendar le do neke mere tehtna. Ne v opravičilo, ampak v splošno osvetlitev bom poskušal stanovanjsko problematiko, o kateri govorimo te dni, povzeti v kratek sestavek.

Ob obravnavi skrbi za stanovanjski standard delavcev Bresta se povezuje kompleks faktorjev, ki jih je vsekakor treba upoštevati.

1. Potreba po strokovnjakih in njihova koncentracija v skupnih strokovnih službah v Cerknici, ki jo postavlja organizacija podjetja.

2. Višina sredstev za razreševanje stanovanjske problematike.

3. Politika tehnike razdeljevanja stanovanjskih kreditov in stanovanj.

4. Bančna stimulacija (kreditiranja) in gibkost gradbenih podjetij.

5. Višji življenjski nivo in zahteva po višjih stanovanjskih standardih.

Znano je, da vlada na borzi dela prava dirka za strokovnjaki. Podjetja vseprek rušijo notranje predpise in stimulirajo strokovnjake z nadpovprečnimi osebnimi dohodki, privabljajo jih z udobnimi stanovanji, z že zgrajenimi stanovanjskimi hišami ali visokimi in ugodnimi stanovanjskimi krediti vse zato, da bi jih privabili in obdržali. Tako politiko poskuša voditi tudi Brest, saj je zanj primoran zaradi kompliciranega mehanizma proizvodnje in prodaje v sodobnih pogojih dela. Zolč nad odkupi stanovanj (tudi letos), ki jih bodo zasedli predvsem novi strokovnjaki, s tega stališča ne more biti opravičljiv. Izbire ni. Ali tako, ali pa nikakor.

Slišati je očitke, da strokovnjaki ne sprejemajo stanovanjskih kreditov. Predpostavljam, da je tu posredi izredno povpraševanje po njih doma in v tujini. Mlad strokovnjak na začetku svoje strokovne kariere se težko odloča za takojšnjo ustalitev. Nedvomno pa je tudi Cerknica kot sredina, kot podeželje, manj privlačna od večjih centrov.

Štiriodstotni obvezni prispevek v stanovanjski sklad podjetja ne daje dovolj sredstev, da bi obe stremljenji (pridobitev novih strokovnjakov in razreševanje ostale socialne problematike) ugodno zadovoljevali. Nadalje omenjam industrijsko tradicijo, ki je skoraj nimamo in ni težko videti posledic intenzivnega razslojevanja, migracij in sprememb življenjskih navad, ki smo jim priče v zadnjih dvajsetih letih.

O politiki tehnike razdeljevanja stanovanjskih kreditov in stanovanj v letu 1971 bi rekel, da si

težko predstavljam stanovanjsko komisijo, ki bi ji uspelo absolutno objektivno razdeljevati ta sredstva. Prizadeti pač gledajo s svojih subjektivnih stališč. V pripravi je predlog sistema, kako razdeljevati sredstva za stanovanjske kredite, ki naj bi z objektivnimi kriteriji onemogočil kakršnekoli subjektivnosti. Vendar bomo morali spet posebej obravnavati podjetju potrebne strokovnjake.

Informativno je treba povedati, da je stanovanjska komisija pripravila predlog razdelitve stanovanjskih kreditov za individualno gradnjo stanovanj za javno razpravo z namenom, da bi prenehala s tradicijo drobljenja sredstev (letos samo 500.000 N din), majhna sredstva, do katerih bi prišli ob upoštevanju vseh po-

silcev, pa otežujejo finančno in bančno manipulacijo, delo se ob nenehni podražitvi zavlačuje, pa tudi odplačevalna doba je za majhne kredite kratka.

Očitno je, da ob takih sredstvih ne bo mogoče popolnoma prenehati s tradicijo drobljenja, zato bo treba ob velikem interesu za individualno gradnjo v prihodnjem letu odmisлити nakup novih stanovanj, podpreti pa bo treba individualno gradnjo stanovanj.

Nimam namena ali hotenja kogarkoli prepričevati, dolgoročno politiko reševanja stanovanjske problematike je treba šele zastaviti, poskušal sem samo spomniti, da je problematika širša, kot si navadno predstavljamo.

F. Sterle

NAŠI LJUDJE

»Ne vidim rad, da bi pisal o meni. Vse skupaj se mi zdi nekoliko neskomno,« je dejal Jože Gruden, instruktor v furnirnici. Šele, ko sem mu pojasnil, da ga je za predstavitev v tej rubriki izbral uredniški odbor, je po daljšem oklevanju vendarle pristal na kratek razgovor.

»Pred devetnajstimi leti, leta 1952 sem v časopisu prebral, da LIP Cerknica potrebuje kvalificirane delavce. Oglasil sem se na razpis in sprejel so me. Bil sem mlad, ambiciozen, željan avantur in zato sem želel čim dalj od doma. Želel sem si v svet tudi zato, da bi se strokovno izpopolnil.«

Tovariš Jože Gruden je prišel v Cerknico iz Grumelja pri Kostanjevici, kjer se je rodil leta 1928. Po rodu je iz delavsko-kmečke družine. V družini je bilo šest otrok. Jože je prišel na svet tretji. Po osnovni šoli, ki jo je obiskoval v Skočjanu, se je leta 1944 šel učiti mizarske stroke k svoji mami stricu v Kostanjevico. Pri njem je ostal na delu tudi po

delavcev, na voljo so imeli nekaj primitivnih strojev in orodja. Delali so v zelo slabih pogojih. Prostori so bili tesni in neprimerni za serijsko izdelavo. Stanoval je v zasilnem stanovanju, sam je moral skrbeti za čisto osebno in posteljno perilo. Nikogar ni imel, ki bi mu bil blizu. Toda to je s časom minulo in odločil se je, da bo ostal v Cerknici. Leta 1955 se je poročil in si ustvaril družino. Ima dve hčerki, starejša že obiskuje gimnazijo v Postojni. Leta 1960 si je zgradil stanovanjsko hišo in se tako še trdnjeje ustalil v Cerknici.

»Če bi mi nekdo ob prihodu v tovarno leta 1952 dejal, da se bo to skromno podjetje razvilo v tako podjetje kot je danes, mu prav gotovo ne bi verjel. Razvoj našega podjetja je tekel hitreje, kot sem pričakoval.« S posebnim zadovoljstvom ni pozabil pripomniti, da je k temu razvoju s svojim minulim delom tudi on prispeval.

»Brest mi je drugi dom,« pravi. »Delam z veseljem.« Zlasti pa je vesel priznanja, ki mu ga včasih v razpravi o proizvodnih problemih izrazijo, ko pravijo, da je njegov oddelek eden izmed najboljših, kar se tiče dela in delovne discipline.

»Zdi se mi, da se pri nas tehnologija razvija hitreje, kot smo to sposobni dojemati.« Nekoliko je zaskrbljen, ko pomisli na perspektivo. Iz šol prihaja čedalje več mladih strokovnjakov. Strokovno pa se je potrebno znova in znova dopolnjevati ter pridobivati vedno nove, moderne postopke v tehnologiji.

»V teh devetnajstih letih, kolikor sem v podjetju, sem bil kra-

Jože Gruden, instruktor v furnirnici

tek čas na različnih delovnih mestih. Najdalj pa sem v furnirnici. Po treh letih dela, odkar sem prišel v podjetje, sem bil imenovan za instruktora klejarne. V tem oddelku smo sprva klejali tudi sklope izdelkov, različna podnožja in podobno, le nekaj malega smo že tudi furnirali. Z razvojem podjetja in z razširitvijo proizvodnega asortimenta na kovovno

furnirano pohištvo pa se je iz klejarne izoblikoval še oddelek furnirnice.

Leta 1965 je tovariš Gruden končal delovodsko šolo, s čimer je svoje strokovno znanje še bolj dopolnil in poglobil.

Kadar mu dopušča čas, zelo rad obišče svoj rojstni kraj, ki je zanj še vedno najboljši.

J. Klančar

MLAČEV V POŽGANI VASI - 1942

Poleti je bilo. Sedel sem med skupino kmečkih zadružnikov, preizkušanih možakov. Ko smo se porazgovorili o raznih gospodarskih vprašanjih na vasi, je beseda dala besedo in nekateri, ki so bili v partizanih, smo kmalu zašli tudi na obujanje spominov iz leta 1942. Neki možakar, ki mu zaradi bolezni ni bilo dano, da bi bil v gozdu, je vprašal: »Vem, da ste marsikaj doživeli in preživeli. Vendar ne verjamem, da ste kdaj mlatili v gorskih vaseh, kot sem to zadnjič slišal.« Pri tem se je mož obrnil name, češ: »No, tebi bom verjel, boš pa ti povedal, kako je bilo.«

Možakom sem dejal: »Na kratko bom povedal, kako so mlatili v požgani gorski vasi, Babni polici, avgusta 1942.«

Kot vsi veste, je tisto leto divjala velika vojna, po vsem svetu. Tudi naših notranjskih krajev se ni ognila...

Od maja pa do 28. julija 1942 je bilo osvobojeno na Notranjskem veliko ozemlje: Cerkljarska dolina, Bloška planota, Loška dolina (Bloška planota), Loški potok do Čabra in obsežna Kočevska. Zaradi tega so Italijani zbrali mnogo vojaštva in začeli 16. julija veliko ofenzivo proti osvobojenemu ozemlju. Na vsem tem osvobojenem ozemlju je bilo komaj 5000 partizanov, s terenskimi odbori, kurirji, zalednimi komandami in gospodarskimi komisijami vred. Proti tem so Italijani navlekli nad 100 tisoč sodobno opremljenih in motoriziranih vojakov, ki jih je spremljalo še precej letal. Po načrtu, ki ga je izdelal italijanski generalni štab in ki mu je botroval sam Mussolini, so sklenili, da bodo po Notranjskem in Kočevskem načrtno in temeljito pregledali vse gozdove, vsako luknjo, vsa drevesa, da bodo postavili zasede pri vseh vaseh, križiščih, mostovih, vodnjakih, mlakah, njivah, gozdnih križpotih, razglednih točkah, ob robovih gozdov, ob vrzatih njiv itd. Mislili so, da bo potem konec partizanstva in osvobodilnega gibanja v slovenski deželi. Poleg tega pa so imeli v načrtu požgati celo vrsto vasi in izseliti določen odstotek prebivalcev (kar so tudi storili). Kljub motorizaciji so dvanajst dni prodirali od krških gozdov, preden so prišli 28. julija 1942 na področje Bloške planote in Loške doline.

Pod snežniškim pogorjem leži v eni izmed kotlin gorska vasica — 14 hiš, Babna polica. Vas je bila vsa partizanska. Osemnajst jih je bilo v partizanih, šestdeset so jih odgnali v internacijo, vas pa so do tal po-

žgali, tako da so ostali samo visoki ostaniki sredi razvalin. Nad vasjo je 14 dni tulil nek pes, okrog razvalin pa so se plazile tri mačke. Polje je bilo v tej vasi zelo dobro obdelano. Ječmen in pšenica sta se pripogibala s težkim klesjem k zemlji. Tudi sadno drevje je bilo tako polno, da so se jabolane in hruške lomile.

V Okrobovcu je sedelo zvečer 18 terencev in teren. Pogovarjali so se ob tabornem ognju v ozki kotlini, kjer so šumele stoletne smreke. V velikem loncu se je kuhal ječmenov močnik. Vsi so željno čakali, kdaj bo skuhan. Plečat, majhen kuhar — Mihelčičev Vinko — se je obrnil in dejal: »Zadnjo merico ječmenove moke sem dal v lonec. No, bomo pa krompir tolkli trikrat na dan.«

— »Le kako bomo živeli ob sa mem krompirju!« so se oglasile terence...

»Pomrli ne bomo od gladi,« je pripomnil Jože s Police in zamahnil z veliko roko nad tabornim ognjem. »Rečem pa vam, dokler bo kaj na njivah, bomo še zmeraj živeli. Kdor pa ne bo delal, naj od lakote umre!« Pogledal je vse po vrsti, kakor da je hotel reči: »Nekaj moramo ukreniti, da ne bo propadlo žito na njivah.«

»Prav si povedal,« sta mu potrdila oba Janeza s Police, stara čez 30 let. Mihelčičev Janez je vstal, se razkoračil kraj ognja in dejal: »Premišlujem in premišlujem, pa sem le eno pogruntal, tako vam rečem. Cindriču bomo rekli, naj da nekaj partizanov pa vse terenke in bomo poželi ječmen, pšenico in rž. Potem bomo pa omlatili. No, in ko bo omlačeno, bomo tudi kje zmleli.«

Vsi so skočili pokonci: »S kom bomo želi in mlatili?« Vprašanja so se vsipala križem krašem. Janez je nadaljeval: »Mlatilnica je skrita, srpi so tudi zakopani, kar začeli bomo. Zele pa bodo Francka, Julka, Ančka, Tončka, Marica in druge.« Dolgo v noč so se pogovarjali. Mesec je že zdavnaj zašel za javorniške gozdove. Da ste jih videli drugo jutro! Vroč dan je bil. Stiri najst žensk je želo, osem moških je vezalo snope in jih dalo v razstave sušiti.

Štirideset oboroženih partizanov je bilo v zasedi na Prevalji, v Bo-

rovcih in na poteh proti Jermendolu, da ne bi rasisti prišli iz doline in motili žanjice. Kraj vrtov je stal velik kosec, v njem se je kunal nov krompir, v velikem loncu so se pa kunale zrele cespice. Zanjice, vezaci, mlatilci in zaseda so jedli trikrat na dan nov krompir. Zraven pa kunale cespice. To je bila edina hrana tiste dni. Kijuu temu sta coneja pesem in vrisk zanjic pod vroce sinje nebo. Janez, Jože in drugi poljski tanje so pa pripravili ob koncu njiv mlatnico in čez dva dni so mlatili, da je bilo veselje.

V enem tednu so pozeli in namlatili 500 niernikov ali 14.100 kg ječmena, pšenice in rži. Nosili pa so jih v razna skrivališča, posebej v neke vodnjake, iz katerih so izpraznili vodo. V dolini so Italijani in njihovi pomagači zvedeli, da na Babni polici zanjejo. To je noter sovražnik prepregati. Iste dni, ko je bila končana zetek, so šli terenci in partizani na Hrvaško v borbo. To so izkoristili Italijani, vdrli na Babno polico in pobrali žito. To so potem gledali terenci in drugi, ko so se vrnili iz Gorskega kotorja! Kleli so, stiskali pesti.

»Kaj pa zdaj?« so se spraševali. Janez je zamahnil z roko in zavpil: »Ce so nam požrili in pokradli žito, nam pa krompirja, tižola in koruze ne smejo.«

Stisnili so krepko pasove in šli na delo. Podnevi so nosili krompir v skrivališče ter obirali sadje, ponoči pa opravljali terensko delo ali hodili s četo na borbene akcije. Tudi tašisti so kmalu zvedeli, da terenci in partizani na hitro kopljejo krompir in ga spravljajo v temne snežniške gozdove.

V zgodnjem septembrskem jutru jih je čez 500 vdrla na Babno polico. Toda zmotili so se. Na poljskih senošetih sta jih pričakala v zasedi komandant bataljona Slavc in hrabri babnopoljski komandir Cindrič. Dve uri je trajala bitka. Potem pa je pred 110 partizani strahovito bežalo s Police 500 Italijanov. Po poti so izgubljali puške, nahrbtnike, bombe in mitraljeze. Do srede decembra se ni noben sovražnik upal približati tej gorski požgani vasi.

Krompirja so pa nakopali toliko, da ga je bilo dovolj za bližnjo četo za 12 dni, za civilno taborišče za 220 dni in še 1480 novincev s Primor-

skega se je v petih oddelkih ustavilo ter so bili nahranjeni s krompirjem in sadjem. Mislim, da je bilo

prav, da sem vam povedal, kako so mlatili in skrbeli za prehrano v tistih hudih dneh... M. Hace

Osebni dohodki po panogah v Jugoslaviji

Za primerjavo navajamo nekaj podatkov v gibanju osebnih dohodkov po posameznih panogah jugoslovanske industrije. Podat-

ki se nanašajo na november 1970. leta. Poprečni osebni dohodek v industriji je znašal 1195 din.

Panoge nad poprečjem industrije

nafta	1823
ladjedelnštvo	1806
filmska industrija	1790
elektroenergija	1747
grafična industrija	1548
črna metalurgija	1369
kemijska industrija	1337
barvna industrija	1295
rudarska raziskovanja	1293
premog in koks	1281
kovinska industrija	1230
ostala industrija	1219
industrija papirja	1218
industrija gume	1205
elektroindustrija	1204

Panoge pod poprečjem industrije

prehrambena industrija	1157
industrija gradb. mat.	1122
lesna industrija	1072
nekovine	1060
indust. usnja in obutve	993
tobačna industrija	967
tekstilna industrija	898

Za primerjavo navajamo, da so bili poprečni osebni dohodki na Brestu v novembru leta 1970 1310 din, kar je nad poprečjem industrije in lesne industrije v Jugoslaviji.

Čemu ta razpredelnica?

Dejansko lahko ugotovimo izredno velike razlike med posameznimi panogami, tako da so poprečni osebni dohodki v tekstilni industriji za dvakrat manjši od poprečnih osebnih dohodkov v predelavi nafte. Menim, da je med posameznimi panogami razlika v poprečnih osebnih dohodkih prevelika, vendar bi bila za trdnjšo ugotovitev potrebna globlja in širša analiza, ki bi dala utemeljene podatke. B. Mišič

Priznanja Osvobodilne fronte

Ob tridesetletnici ustanovitve Osvobodilne fronte je občinska konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva podelila deset priznanj najbolj zaslužnim revolucionarjem in aktivistom.

Na svečani seji Izvršnega odbora občinske konference Socialistične zveze Cerkljarskega območja so 26. aprila podelili ob prisotnosti predsednikov krajevnih konferenc Socialistične zveze, predsednikov organizacij Zveze borcev, prednikov ostalih družbeno-političnih organizacij, občinske skupščine, delovnih organizacij, poslancev, lanskim nagradencev Osvobodilne fronte in drugih, podelili deset priznanj Osvobodilne fronte. Znano je, da podeljuje po pravilniku občinska konferenca Socialistične zveze le po pet takih priznanj vsako leto, izjemoma so letos v jubilejnem letu podelili deset priznanj.

Posebna žirija je pregledala predloge krajevnih organizacij Zveze borcev. Na skupni seji z izvršnim odborom občinske konference Socialistične zveze pa so odločili, da prejmejo letos priznanja:

Franč Kovač iz Starega trga (zaposlen v Tovarni lesnih izdelkov Stari trg) za družbeno politično delo. Dolga leta že deluje v krajevnih in občinskih forumih družbeno političnih organizacijah, krajevni skupnosti in v pevskem zboru DPD Svoboda Loška dolina.

Jože Kraševac iz Starega trga je dobil priznanje osvobodilne fronte za poveljno delo v krajevnih družbeno političnih organizacijah

in občinskih forumih ter organizacijah. Več let pa deluje aktivno tudi v krajevni skupnosti Loške doline.

Fran Mele iz Cerkljarskega območja je dobil priznanje OF za poveljno in poveljno delo v družbeno političnih organizacijah in v gospodarstvu. Bil je eden prvih direktorjev Bresta. Poleg tega je bil eden izmed ustanoviteljev godbe na pihala v Cerkljarski in njen aktivni član še danes.

Milka Rudolf iz Kremence pri Cajnarjih je dobila priznanje Osvobodilne fronte za medvojno in poveljno delo v družbeno političnih organizacijah. Svoje aktivistično delo v Osvobodilni fronti in SKOJ je nadaljevala v socialistični zvezi, zvezi borcev in Krajevni skupnosti.

Jakob Šilo iz Grahovega je dobil priznanje OF za poveljno, medvojno in poveljno družbeno politično delo. Bil je med ustanovitelji društva Kmečkih fantov in deklet, eden prvih aktivistov OF, po vojni pa je aktivno delal v družbeno političnih organizacijah in Krajevni skupnosti Grahovo.

Andrej Zabukovec iz Cerkljarskega območja je dobil priznanje Osvobodilne fronte za delo v družbeno političnih organizacijah in organih ljudske oblasti. Med vojno je bil eden prvih aktivistov osvobodilne fronte, po vojni pa je aktivno sodeloval pri graditvi ljudske oblasti.

Janez Zigmund iz Starega trga je dobil priznanje Osvobodilne fronte za poveljno in medvojno delo v družbeno političnih orga-

nizacijah, po vojni pa je deloval v organih ljudske oblasti. Bil je med ustanovitelji društva Kmečkih fantov in deklet, organizator in aktivist osvobodilne fronte.

Janez Žnidaršič iz Mramorovega na Bloški planoti je dobil priznanje Osvobodilne fronte za medvojno in poveljno družbeno politično delo. Bil je eden izmed prvih aktivistov Osvobodilne fronte na Bloški planoti, poslanec Kočevskega zbora, po vojni pa dolgoletni odbornik in aktivist v družbenopolitičnih organizacijah.

Tone Žnidaršič iz Starega trga je prejel priznanje Osvobodilne fronte za aktivno poveljno družbenopolitično delo v krajevnih organizacijah in forumih občinskih družbenopolitičnih organizacij.

F. Sterle

Seminar Za komuniste

V začetku aprila je bil organiziran v Cerkljarski skupnosti za komuniste, ki delajo v gospodarskih podjetjih in ustanovah. Na seminarju so obravnavali značilnosti ustavnih sprememb, ekonomsko problematiko in stabilizacijo gospodarstva, posebej pa še obliko in način dela komunistov.

Notranjski zbornik NOB 1941-1945

1970. leta se je pri Zvezi borcev NOV pri skupščini občine Cerkljarskega območja za pisanje zbornika in za temeljit pregled spomenikov in spominskih plošč na območju Cerkljarske občine. Zbornik bi prinesel raznovrstne sestavke iz NOB te pokrajine, vlogo partije in Osvobodilne fronte, vlogo kurirskih postaj, partizanskih enot, vlogo žena in SKOJ, kratka Zbornik naj bi bil odraz vsega življenja in dogajanja v revoluciji v tem predeleju Notranjske. Za pisanje zbornika se je prostovoljno javilo 30 starih borcev, oficirjev in spomeničarjev. Dne 30. marca tega leta smo na seji pregledali opravljeno delo in ugotovili, da je 30 sodelavcev napisalo in oddalo komisiji za okrog 400 strani raznih sestavkov. V kratkem pričakujejo še sestavke partizanskih žensk.

Pravilno bi bilo, da bi se naročniki za Zbornik že javljali na krajevnih organizacijah Zveze borcev tako, da bi imela vsaka krajevna organizacija seznam naročnikov. Višina naročnine bo sporočena, čim bodo ugotovljeni tiskarski stroški za zbornik. Predvidoma bo zbornik izšel v letu 1972 ali 1973. M. Hace

NAŠE MALO MESTO

V zadnjem času divja po luknjastih cestah mesta, predmestja in okolice čedalje več jeklenih konjičkov, od glasnih mopredov do pravih pravcati limuzin. Predvidevamo, da bo v sezoni še velik turistični priliv motoriziranih nomadov. Z vzdihom pa je treba ugotoviti, da še danes ni v našem malem mestu zatočišča, kjer bi bilo mogoče zakrpati kaj tega železja, urediti kakšno svečko ali drug organ zapletenega avtomobilskega organizma. Tem stvarjem pravijo po svetu (pa ni treba iti daleč): mehanični, kleparski, vulkanizerski ipd. servisi ali bolj po domače — delavnice. Javna tajnost pa je, da deluje nekaj sušmarjev (tako se menda reče tem ustanovam), ki počenjajo tudi takšne mehanične reči, samo nekam nezakonito. O teh stvarih že dolgo razmišljamo... Vendar ni dobro predolgo razmišljati, ker začne boleti glava...

V večjih mestnih središčih imajo občinski možje velike preglavice s prostori, na katere naj bi občani odlagali odpadke. V našem malem mestu teh težav ni. Imamo centralno smetišče na Kamni gorici, pomožna pa za kinodvorano, pred blokom A in še vrsto, vrsto drugih manjših.

Tudi v našem malem mestu se razvija trgovina na drobno. Že eno leto ima na trgu svojega stalnega prodajalca podjetje Nereva iz Zagreba. Slišati je, da že potuje v Cerknico predstavnik iz Makedonije. Na našem trgu zraven Cerkniškega jezera lahko pričakujemo veliko izbiro in konkurenčne cene poljedelskih in ostalih pridelkov.

Ne vemo, zakaj se zadnja leta nekateri razburjajo, da mladina v Cerknici nima možnosti za zabavno življenje. Ob razburljivih in zanimivih športnih igrah hitro minevajo ure na »bleščecem« zabavišču ob avtobusni postaji. V šoli je manj težav, saj precej mladine, zlasti tiste »problematične«, sploh ni k pouku. V gostilnah je manj mladoletnikov, saj si lahko stekleničko »žganjice« pristreljajo čisto športno na zabavišču, kjer jim je vseeno, koliko je strelec star. Povrh tega si mladi ob hreščem zvočniku bogatijo svoje glasbeno obzorje in okus. Pa se še kdo razhurja — ali pa ne?

Nasadi tulipanov in zelenice pred Brestom so bili vedno ponos našega središča. Upali smo, da bo tako tudi to pomlad. Toda parkirna kriza je zajela tudi naše malo mesto. Zadnje čase so začeli posamezni kolesarji in mopedisti ter ostali lastniki jeklenih konjičkov parkirati vse po preku. Nekatere je navdala celo raziskovalna strast in ugotavljanje, ali imajo tulipani in ostale sadike korenine ali ne.

Mali naravni most se ni podr

Prvoaprilska potegavščina s podrtim malim naravnim mostom v Rakovem Škocjanu nam je, kot kaže, uspela. Mnoge smo naaprili. Ne zamerite! V Rakov Škocjan le pojdite, nobeno ostenje se ne bo zrušilo na vas. Čez zimo so celo olepšali hotel.

Zanimivo je, da je zagrebški dnevnik Vjesnik nasel na izmišljeni vesti in jo prodal za suha zlato hrvatskim bralcem. Sprašujemo se, kako so uredniki prišli do Brestovega obzornika; njim in hrvatskim bralcem se vljudo opravičujemo.

Prav tako se opravičujemo tistim petim avtomobilistom z oznakami LJ... in KP..., ki so 1. aprila popoldne dohtarili ob stoječem malem naravnem mostu.

Uredniški odbor

Oblaki prahu na cesti proti Dolenjemu jezeru

Nič več prahu in lukenj

Vse kaže, da bo letos vendarle prišlo do asfaltiranja ceste na Dolenje Jezero, to je glavne poti, ki pelje iz Cerknice do Cerkniškega jezera.

Na Komunalnem podjetju so mi povedali, da je načrt o asfaltiranju te ceste že končan. Še vedno pa je nerešeno vprašanje sredstev. Za asfaltiranje te ceste je potrebnih kar 60 milijonov starih dinarjev. Upajmo, da bo Komunalnemu podjetju uspelo dobiti kredit pri Ljubljanski banki in tako uresničiti načrt o ureditvi poti do Cerkniškega jezera.

Ta načrt predvideva asfaltiranje ceste tudi po naselju Dolenje Jezero, seveda če bodo vaščani pripravljivi prispevati nekaj sredstev.

Čas je že, da bo ta cesta asfaltirana, saj je promet z osebnimi avtomobili čedalje gostejši. Vedno več turistov si želi ogledati Cerkniško jezero s tega dela, ki je brez dvoma najlepši in ki nudi slikovit pogled na vse strani jezera. Po drugi strani pa je čas, da bo ta cesta asfaltirana tudi zato, da začnemo enkrat na pravem koncu pospeševati pogoje za

Kolektiv godbe na pihala dobro dela

Med redkimi kulturnimi dejavnostmi, ki v Cerknici še niso usahnile, temveč so se celo postavile na trdna tla, je godba na pihala. Tudi godba je dolga leta živovarila, nihče se ni zmenil zanjo. Pa se je le obdržala, predvsem zaradi zavesti njenih članov in entuziazma, ki ga čutijo do te zvrsti kulturne dejavnosti že od vsega njenega začetka, ki sega že pet desetletij nazaj.

Se več volje do dela pa je kolektiv godbe dobil tedaj, ko je pred dvema letoma koordinacijski odbor sindikata na Brestu prevzel pokroviteljstvo nad njo. Tako je bila odstranjena največja ovira — finančna sredstva, kar je bila v bistvu vedno največja težava, pa čeprav je bilo le za nekaj sto starih tisočakov. Torej več kot skromen zahtevek za tako pomembno dejavnost! Zamislite si, kako bi brez godbe organizirali proslave ob pomembnih obletnicah in raznih svečanostih.

Godba je v zadnjih dveh letih močno napredovala. Pridružilo se ji je deset mladih talentov, ki že uspešno sodelujejo na nastopih skupaj s starejšimi tovariši. Pri njihovem delu ni razlike med mladimi ali starejšimi, pa čeprav so nekateri med njimi že dedje, drugi pa mladinci.

Graje vredno pa je, da ob nastopih godbe na različnih proslavah ni prisotnih odgovornih ljudi iz javnega življenja, kar vzbuja med starejšimi godbeniki vtis, da je njihovo prostovoljno delo nepomembno in se čutijo moralno prizadete.

Vprašajmo se, kje bi še našli koga, ki bi hotel karkoli delati zastoj. Minili so časi, ko smo delali zastoj! Čas je, da spoznamo to resnico. Če pa je še kdo kje, ki dela zastoj, bi ga našli v kolektivu godbe. Ob spoznanju te resnice pa zasluži kolektiv godbe nedvomno vsaj moralno podporo, če že ne širšega družbenega priznanja.

Godba želi svoje vrste okrepiti z novimi mladimi močmi, kar ji tudi uspeva. Posredno pomoč pa je dolžna dati širša družbena skupnost. Ta pomoč naj se iz-

razi v vzgoji mladih ljudi, katerim je treba nuditi osnovo glasbene vzgoje in ne bi smelo biti vprašanja, kje dobiti sredstva za tako imenovani »B« program vzgoje in izobraževanja. Gre za to, da omogočimo delo glasbene šole, ki brez vsakega dvoma daje mlademu človeku več znanja, ki je posredno koristno za vse občane.

Menim, da ni nikogar med nami, ki ne bi soglašal z ugotovitvijo, da nam je godba na pihala v cerkniški občini zelo potrebna. Zato jo je treba vsestransko in vsak po svojih močeh podpirati.

F. Tavželj

Obvestila bralcem

PROGRAM PRIREDITEV LJUBLJANSKEGA FESTIVALA

25. maja bo v Križankah gostoval madžarski ansambel Rajko
29. maja bo tudi v Križankah SLG Celje izvajalo musical

22. junija bo imel v atriju Magistrata koncert pevski zbor Slavko Osterc

28. junija bo v dvorani Tivoli nastopal Državni filipinski folklorni ansambel Bayanihan

30. julija bo koncert godbe Ljudske milice v Križankah

10. avgusta bo v Križankah nastop romunskega ansambla Romunska rapsodija

13. avgusta bo v dvorani Tivoli nastopal sovjetski ansambel Beriozka

Za vsako od omenjenih prireditev imajo člani kolektiva na voljo 50 brezplačnih vstopnic. Vse prireditve se pričnejo ob 20.30.

razvoj turizma. Sploh je nerazumljivo, da je ta pot prišla za asfaltiranje zadnja v poštev, ko vemo, da je to edina pot, ki pelje na vse strani Cerkniškega jezera.

Prav bi bilo, da bi letos to delo resnično opravili, saj je čedalje glasnejše slišati očitke turistov, da morajo do jezera po zluknjani cesti in prahu in do gostišč, ki so vse prej kot to.

J. Klančar

Nezalepljeno pismo tov. R. Pavlovcu

Spoštovani tovariš Pavlovec!

V 39. številki Brestovega obzornika sem prebral vaš sestavek z naslovom »Mladi raziskovalni tabor tudi privede«. V cerkniški občini me je spodbudil, da vam pišem tole nezalepljeno pismo. Ravzaprav me je prišlo na znanj odstavček, ki ga dobesedno navajam: »Mladi raziskovalni tabor postajajo čedalje bolj koristna oblika delovanja z mladino. Cerkniška s svojo zanimivo okolico nudi mladim dovolj snovi za raziskovanje. Zai pa smo na taborin doselej pogrešali aktivno sodelovanje cerkniške mladine. Upajmo, da bodo organizatorji raziskovalnega tabora in cerkniška mladina tesneje povezani, tako da se bodo tudi cerkniški mladinci neposredno vključili v posamezne raziskovalne skupine.«

Pri tem se sprašujem, ali ni zadnji odstavek samo fraza, saj ne pove nicesar določenega, ali je to vabilo. Moram vam ni znano, da na Rakeku že od 1963. leta deluje Jamarski klub, ki združuje mladino in odrasle z Rakeka, iz Cerknice, Starega trga in Nove vasi? K temu bi se pripomnil, da je v katastru Društva za raziskovanje jam vpisanih 50 jamskih objektov več prav po zaslugi naših pionirjev speleologije. To so raziskovalci, ki so lani preživeli okrog 28 dni v vlagi, blatu in mrazu, v akcijah pa je sodelovalo povprečno pet do šest jamarjev. Raziskovalni tabor ste organizirali že štirikrat. Kot aktivni član Jamarskega kluba Rakek pa vem, da v tem času na to društvo ni prišlo nobeno vabilo za sodelovanje. Čemu? Je mladinski raziskovalni tabor privilegij samo cerkniške mladine, ali se v tabor lahko vključijo tudi drugi? Naši jamarji so sposobni tudi za raziskovanje zahtevnejših jamskih objektov, saj imajo za seboj že lepo število raziskanih brezen in jam.

Zakaj vam to pišem? Iz preprostega razloga, ker želimo sodelovati na področju, ki nam je najbližje, na področju jamskih raziskav.

Vas, tovariš Pavlovec pa prosim, da mi v Brestovem obzorniku odgovorite, po kakšnem ključu vključujete mlade v raziskovalni tabor.

S tovariškimi pozdravi

Zoran Trošt
Jamarski klub Rakek

Člani delovne skupnosti, ki želijo vstopnice, naj to sporoče v splošni sektor.

PRIJAVE ZA LETOVANJE KASNIJO

V zadnji številki našega glasila je bilo objavljeno obvestilo o možnosti rezervacij za letni oddih. Določeno je bilo, naj sindikalne organizacije do 20. aprila posredujejo organom upravljanja po poslovnih enotah predloge za člane kolektiva, ki naj bi šli na letni oddih v okviru regresiranja.

Do določenega roka je splošni sektor dobil le pet prijav iz Tovarne lesnih izdelkov Stari trg in dve iz skupnih strokovnih služb. Priporočamo posameznikom in sindikalnim organizacijam ter poslovnim enotam, da prijave kar najhitreje posredujejo, ker bo v nasprotnem primeru težko ugodno rezervirati mesta za letovanje.

Šahovske diagonale

PRVENSTVO CERKNICE ZA LETO 1971

Cerkniški »hram« družbenih, kulturnih in športnih aktivnosti — stara Brestova delavska restavracija — je v februarju in marcu nudil svoje zatočišče tudi šahistom, ki so bili boj za naslov šahovskega prvaka Cerknice za leto 1971.

Na turnirju je sodelovalo štiri najst bolj vnetih ljubiteljev in poznavalcev starodavne kraljevske igre. Od prvega pa do zadnjega kola je trajal negotov boj med glavnima favoritoma — drugokategornikom T. Kraševcem in I. Štefanom, ki sta z več ali manj sreče premagovala svoje nasprotnike. Končno je zmagal slednji z najmanjšo mogočo razliko. Ugodno je presenetil M. Mlinar, ki se je prijavil kot brezkatégornik,

vendar je v svojstvenem slogu igre zbral devet točk, s tem pa tudi III. kategorijo. Uspešen je bil tudi J. Simičak, ki je kljub slabemu startu po štirih zaporednih porazih z izredno borbeno igro za las zgrešil pridobitev III. kategorije. Boj za naslednja mesta — vključno do zadnjega — je spominjal na pravi pokol, saj ni bilo mogoče predvidevati favoritov. Prav to pa je dajalo turnirju, če izvzamemo boj za prvo mesto, največjo draž.

Razočaral je lanski prvak F. Zigmund, ki je po dokaj neuspešnem startu popolnoma odpovedal, v drugi polovici turnirja pa celo odstopil. V celoti je turnir zelo uspel, saj je kar pet igralcev napredovalo v višjo kategorijo.

Končno razvrstitev lahko razberete iz turnirske tabele.

ŠAHOVSKO PRVENSTVO CERKNICE-71

ŠT.	TEKMOVALEC	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	TOČKE	MESTO	%
1	TROHA	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	4,5	10	35
2	HRASTNIK	1	1	1	0	0	0	1	0	1	0	1	0	1	1	6	7-9	46
3	ŽUNIČ	1	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	0	1	0	6	7-9	46
4	BRENCE	0	0	1	1	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	6	7-9	46
5	VINKLER	0	1	1	1	1	0	1	1	0	0	1	0	1	1	6,5	5-6	50
6	MLINAR M.	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	0	9	3	69
7	KRAŠEVEC	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11,5	2	88
8	BREŠAR	1	0	0	1	1	0	0	0	1	1	1	1	0	0	4	11-12	31
9	ŠTEFAN	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	1	92
10	ZIGMUND F.	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	3,5	13-14	27
11	OTONIČAR	0	1	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	3,5	13-14	27
12	MELE J.	0	1	0	1	1	0	0	1	0	1	0	1	1	1	4	11-12	31
13	SIMIČAK J.	1	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	8	4	62
14	TURK S.	1	1	0	0	1	1	0	1	0	1	1	1	0	0	6,5	5-6	50

HITROPOTEZNO PRVENSTVO CERKNICE ZA LETO 1971

To tekmovanje teče letos prvič po novem sistemu dvanajstih mesečnih turnirjev, ki so praviloma vsako nedeljo v mesecu. Prvak bo znan šele po zadnjem decembrskem turnirju — to bo igralec, ki bo v končnem seštevku vseh uvrstitev zbral največje število točk med trenutno sedemnajstimi šahisti.

Posamezna partija se igra v časovni omejitvi petih minut. Igralec, ki v tem času ne zmaga, izgubi partijo, čeravno je pozicijsko ali celo materialno močnejši. Ta način šahiranja zahteva od igralcev več teoretičnega znanja in maksimalno psihično angažiranost, od katere je v največji meri odvisen končni rezultat. Do-

gaja se, da je sicer dober šahist slab hitropotezni igralec in obratno.

Tak sistem tekmovanja zahteva kontinuirano sodelovanje skozi vse leto in omogoča kvalitetnejši napredek prav v tem načinu igranja (hitropoteznem), kjer po rezultatih relativno najbolj zaostajamo za šahovskimi klubi v republiki, istočasno pa je eden od najpopularnejših načinov priprave za tekmovalno sezono.

Stanje po doslej treh odigranih turnirjih

1. T. Kraševc	27 točk
2. S. Turk	24 točk
3. I. Štefan	22,5 točk
4. T. Simičak	21,5 točk
5. M. Winkler	19,5 točk
6. J. Brešar	17,5 točk
7. F. Mele	13 točk
8. M. Mlinar	12 točk itd.

Udeleženci hitropoteznega šahovskega prvenstva

Brestovi šahisti za lesariado

Šahisti Bresta, ki sestavljajo veliko večino članstva v šahovskem društvu Cerknica, začnejo v teh dneh s sistematičnimi pripravami za izbiro ekipe, ki bo 5. junija sodelovala v okviru Brestove športne vrste na II. SLOVENSKI LESARIADI v Celju. Prav od te ekipe, ki bo letos občutno okrepljena, pričakujemo najboljše uspehe.

ZADNJA ŠAHOVSKA NOVICA

27. aprila se je končalo šahovsko prvenstvo Notranjske za posameznike. Sodelovalo je 12 šahistov iz Borovnice, Vrhnike, Logateca, Starega trga in Cerknice — vsi so bili tretjekategorniki. Premočno je zmagal Anton Simičak iz Cerknice, trije prvoplasirani pa so osvojili drugo kategorijo.

Vrstni red: 1. Simičak (Cerknica) 10 točk, 2. Stojković (Vrhnika) 7,5 točk, 3. do 4. Petrovič (Borovnica) in Winkler (Cerknica) 7 točk, 5. Kavčič F. (Logatec) 6,5 točk itd.

OBCINSKO PIONIRSKO PRVENSTVO

Da bi že v osemletkah registrirali oziroma pridobili kasnejše šahiste — tekmovalce (takšna je praksa že domala po vsej Jugoslaviji), je bilo za 18. marec razpisano ekipno pionirsko prvenstvo šol s področja občine Cerknica. Vabila z razpisi so bila poslana osemletkam v Cerknici, na Rakeku, v Starem trgu, Begunjah in v Novi vasi. Tekmovanje je bilo organizirano v štirih kategorijah: mlajši pionirji, starejši pionirji, mlajše pionirke in starejše pionirke. Organizator (Šahovsko društvo Cerknica) je pričakovalo številno udeležbo, zato je angažiral znatna finančna sredstva za številne pokale in diplome.

Na dan tekmovanja se je organizatorju kljub številnim urgencem prijavila le ekipa starejših pionirjev iz osemletke Nova vas. Fantje so do zbirnega mesta v Novi vasi mimogrede prepešali poprečno po sedem kilometrov iz oddaljenih hribovskih vasi. To kaže, da se šolska mladina zelo zanima za take in podobne prireditve, ne pa tudi tisti, ki so v sicer obširnem šolskem programu za posamezne aktivnosti zadolženi. Ravnatelj osnovne šole tovariš Čebobin, ki je ekipo pripeljal s svojim avtomobilom, je v razgovoru zaskrbljujoče pripomnil, da sedanji (mlajši) učni kadri za podobne prireditve ne kažejo nikakršnega poslušanja. Njegove besede gotovo niso veljale izključno njegovemu kolektivu, saj si sicer tudi ne bi mogli predstavljati, zakaj se niso odzvale vsaj najbližje — kadrovske in organizacijske bogatejše šole.

Štirje pionirji, polni tekmovalnega duha, so se namesto v ekipnih bojih pomerili med seboj za najboljšega šahista svoje kategorije v občini. Zmagovalec RAJKO ZALAR je dobil pokal v trajno last, simpatična ekipa — kot najuspešnejša šola, pa še prehodni pokal Šahovskega društva Cerknice.

Šolskim dejavnikom v občini velja za predmet — izvenšolska aktivnost — še enkrat: NEZADOSTNO! I. Štefan

Pred pomembnim jubilejem NK Rakek

Nogometaši Rakeka, ki tekmujejo v ljubljanski nogometni ligi, v kateri imajo za nasprotnike znana in že uveljavljena moštva kot so Slovan iz Ljubljane, Litija, Domžale, Sava iz Tacna (vsa ta moštva so že igrala v slovenski ligi, Slovan pa celo v II. zvezni ligi) in druga, se letos pripravljajo na proslavo lepega jubileja. Rakovski klub bo letos namreč praznoval 45-letnico svojega plodnega delovanja, kar potrjujejo številni pokali in priznanja. Vsekakor največje priznanje pa je, da je Nogometna zveza Jugoslavije ob svojem lanskem jubileju 50-letnice delovanja podelila NK Rakeku »zlato plaketo« za uspešno in plodno delo. Malo je klubov, ki se lahko pohvalijo s takšnim priznanjem.

Ob proslavi 45-letnice delovanja kluba bo v začetku julija zbor vseh nogometašev, ki so igrali včasih ali pa še igrajo v vrstah Rakeka. Ob tej priložnosti bodo zaslužni člani dobili priznanja in diplome za uspešno delo. Na proslavo bodo vabljeni poleg predstavnikov Nogometne zveze Jugoslavije in Nogometne zveze Slovenije tudi predstavniki občinskih družbeno-političnih skupnosti, sosednjih nogometnih klubov in drugi.

Upamo, da bo to prijetno srečanje zlasti za starejše člane, ki se bodo spomnili preteklih uspehov. Istočasno pa bodo čutili, da niso pozabljeni in da se njihovo delo nadaljuje.

B. Mišič

Podatkov o številu odvzemov krvi ob letošnji občinski krvodajalski akciji pred tednom še nismo dobili. Med »starimi« krvodajalskimi »asi« pa smo letos videli več mladih kot običajno in to nas močno veseli. To je poročilo, da bo naš znani krvodajalski humanizem ostal. Naša občina dosega lepe rezultate v številu krvodajalcev, prav na vrhu republiške lestvice smo. Na sliki: Brestovi delavci pred odvzemom krvi.

Priprave za lesariado so se pričele

Na osnovi obvestila in razpisa, da bodo letos 5. junija v organizaciji podjetja LK SAVINJA Celje delavske športne igre članov sindikata lesne industrije Slovenije, je koordinacijski odbor sindikata sklenil, da se tekmovanja udeležijo tudi športne ekipe naše ga podjetja.

Na lanskem tekmovanju, ki je bilo v Novem mestu, so se naše ekipe sorazmerno dobro odrezale, posebno kegljači, ki so zmagali. V končni uvrstitvi so bili nekoliko slabši, ker nismo imeli kompletnih ekip, kot jih določajo pravila.

Letos te napake ne bo. Priglasili smo kompletnih 6 moških in

3 ženske ekipe. Strelci so zadnje mesece dovolj nastopali, da ne bodo imeli težav. Strelke pa imajo pred sabo še mesec dni rednih vaj. Ravno tako ne bo težav s šahisti in z malim nogometom. Nekoliko bojazni je pri zastopstvu odbojkarjev in odbojkaric, ki vadijo na Rakeku, in ženske ekipe v kegljanju. Zanje bo potrebno organizirati vaje na avtomatskem kegljišču v Postojni. Upamo lahko torej, da se bodo naši tekmovalci in tekmovalke, če bodo dovolj vztrajni, lahko uvrstili na najboljše mesta. To je pogoji, da bi lahko imeli prihodnje leto »lesariado« tudi v Cerknici.

Š. Bogovčič

IZ STRELSTVA

4. aprila je bilo v Laškem republiško tekmovanje strelcev za »Zlato puščico«. Na tekmovanju je sodelovalo kar 112 tekmovalcev iz vse Slovenije.

Iz naše občine sta na tekmovanju nastopila Jože Kebe in Alojz Mramor.

Zmagal je Vinko Frelj iz Kranja, ki je dosegel 543 krogov od 600 mogočih. Naša dva tekmovalca sta nastreljala 505 in 506 krogov in sta se v zelo hudi konkurenci kar dobro uvrstila.

Š. Bogovčič

STRELIŠČE V CERKNICI

Strelci v Cerknici že več let pogrešajo urejeno strelišče za malokalibrsko in vojaško orožje. Pred dobrim mesecem je posebna ko-

misija dokončno določila teren za strelišče. Izbran je prostor na Kamni gorici, ki je bil pred vojno namenjen protitankovski zaščiti in leži ob stari cesti na Rakek. Od prvih hiš je oddaljen okoli petsto metrov in je primeren za ta šport tudi iz varnostnih vidikov.

Občinski strelski odbor bo pripravil vso potrebno dokumentacijo in poskrbel, da bo s pomočjo gospodarskih in drugih organizacij strelišče že v letošnji sezoni pripravljeno za uporabo. Na strelišču bodo lahko vadili in prirejali strelska tekmovanja strelske organizacije, gojenci predvojaške vzgoje, pripadniki milice, Jugoslovanske ljudske armade in drugi.

Š. Bogovčič

Urejanje cestnega odcepa proti Rakovemu Škocjanu

31. maja ob 20. uri francoski film
SKRIVNOST LABORATORIJA ŠT. 4.
Kriminalna komedija francoskih moj-
strov smeja.

Izzrebanim reševalcem čestitamo, nagrade pa lahko dvignejo v blagajni SKS, tovarišu Srpanu in Vidmarju pa jih bomo poslali po pošti. Uredniški odbor

Brestov obzornik, glasilo kolektiva Brest Cerknica. Odgovorni urednik Danilo Mlinar. Urejuje uredniški odbor: Vojko Harmel, Jože Klančar, Janez Lavrenčič, Danilo Mlinar, Dubrovka Pazič, Vinko Mahne, Branko Milek, Franc Mulec, Miha Šepec, Franc Štrukelj, Dušan Trotošek in Zdravko Zabukovec. Tiska Železniška tiskarna, Ljubljana